

👉 Vitamine G+

heid, onvoorwaardelijke zorg enzovoort. Zaken die ‘redeloos’ zijn, maar waar zonder een mens niet kan leven en een zorgzame samenleving ondenkbaar is. Het gezin is misschien niet meer de hoeksteen van de samenleving, de samenlevingsvormen die in gezinnen beleefd worden, vormen wel een soort fundament.” Van Crombrugge sluit de ogen niet voor de schaduwzijden van het samenleven in gezinnen. “Vertrouwen kan geschonden worden, loyaliteiten verbergen misbruik, kinderen kunnen ook grote pech hebben met hun ouders...”

Beleid is nodig om de kwetsbaarheid te beschermen, bij te springen als de zorg te zwaar wordt of als er voor mensen niet gezorgd wordt. Zo richt de overheid bijvoorbeeld onderwijs in en verplicht het ouders om hun kind daarvan te laten genieten. Omdat we kinderen gelijke kansen willen geven ongeacht het gezin waarin ze geboren worden.”

“De overheid kan bij het uittekenen van een beleid wel terugvallen op rechtenverklaringen zoals die over de Rechten van de mens, van het kind, van minderheden, van de vrouw enz. Wat niet wegneemt dat er betere kaders nodig zijn, verbonden met datgene waar gezinnen voor staan.”

Van Crombrugge ziet zeker nog een rol weggelegd voor Gezinswetenschappen die “gezinswerkelijkheid verwoorden, onderzoeken en bestuderen.” “Gezinswetenschappers moeten kritische visies helpen voeden en ontwikkelen, niet geremd door de noden en behoeften van het beleid of verengd tot nuttigheidswaarde.”

Gezin is niet goed te definiëren, maar het gezin is daarmee in goed gezelschap van de tuin. “Een gezin is (zoals een tuin) niet iets wat je definieert, maar iets wat je cultiveert.”

Expliciet gezinsbeleid blijft nodig

Dirk Luyten, eveneens onderzoeker aan het Kenniscentrum HIG, schetste enkele maatschappelijke veranderingen die tot de evolutie van gezinsvormen bijdroegen. Toegenomen arbeidsparticipatie van vrouwen, wetenschappelijke ontwikkelingen zoals de pil en medische technieken (7 procent van de zwangerschappen komt er na medische behandeling), professionalisering van zorg- en huishoudtaken hadden een invloed. Globalisering maakte de Vlaamse samenleving diverser en wetgeving wordt niet meer overwegend op Vlaams niveau gemaakt. Het beleid evolueerde mee met de veranderende gezinnen en er is nu zelfs sprake van een post-gezinsbeleid waarbij maatregelen – zoals opvang, informele zorg en opvoeding – losgekoppeld worden van gezinsvormen. Doelgroep zijn dan mantelzorgers, opvoeders, de context of het ondersteunend netwerk.

“Toch blijven gezinsrelaties bijzonder en zijn het sterke netwerken”, zegt Luyten. “Ze zijn blijvend en niet vrijblijvend met verplichtingen tussen ouders en kinderen, en tussen partners. Ook ex-partners blijven ouders.” De auteurs van het boek blijven dan ook voorstander van een expliciet gezinsbeleid en gaan daarmee in tegen de visie van een post-gezinsbeleid. “Benoem de maatschappelijke waarde van gezinnen. Ondersteun hun functioneren zonder nog meer lasten/zorg naar de gezinnen door te schuiven.” Inspelend op het feit dat gezinssituaties in de loop van een mensenleven kunnen wisselen hield Luyten ook een pleidooi om mensen bij te staan als een relatie ten einde loopt en hen te helpen om nieuwe relaties aan te gaan, met aandacht voor de plaats van de ‘oude’ gezinsrelaties daarin. “Beleidsinitiatieven moeten bijzondere aandacht hebben voor sociaal zwakken en kwetsbaren”, aldus Luyten, maar mogen zich daar niet toe beperken, gezinsbeleid moet voor iedereen van toepassing zijn.” De onderzoeker wees er ook nog op dat er wereldwijd niet overal eenzelfde gezinstype terug te vinden is en er spanningen zijn tussen hoe naar gezinnen gekeken wordt in verschillende culturen. Denk maar aan discussies over gelijkwaardigheid tussen mannen en vrouwen of hoe men tegen holebirelaties aankijkt. “De vrijheid van gezinnen, ook als er een religieuze of culturele context mee gemoeid is, dient gerespecteerd. Weliswaar met de Universele verklaring voor de Rechten van de Mens als krijtlijn.”

“De diversiteit van gezinnen zal niet afnemen. De uitdagingen die daarbij horen maken gezinsbeleid niet overbodig maar juist meer noodzakelijk.”

👉 Het gezin in Vlaanderen 2.0. Over het eigene van gezinnen en gezinsbeleid; Dirk Luyten, Hans Van Crombrugge, Kathleen Emmerly; Garant; 25 euro plus verzendingskosten.

Papa's over opvoeding: meer dan fun en spelen

Als we zouden vragen ‘Wat doen papa's in de opvoeding?’, is de kans groot dat we als antwoord krijgen: ravotten met de kids, samen voetballen, fun en plezier. Maar is dat ook effectief het enige wat vaders doen? NEE!

Wanneer papa alleen thuis is met de kinderen, gaat het er al eens anders aan toe dan wanneer mama thuis is. Papa's zien de humor in het dagdagelijkse en durven al eens creatief te zijn. Ideaal blog- of WhatsAppmateriaal!

Zorg en zo

Niet dat papa's hun taak niet serieus nemen. Axl Peleman zucht: “Er zijn duizenden opvoedboeken geschreven door professoren, maar waarom geen enkele praktische handleiding die je stap voor stap uitlegt wat je moet doen met zo'n klein boeieke?”

En hij is zeker niet alleen. Ook blogger Thijs Wintein (papatoch.be) is voorstander van zo'n boekje. “Een kindje kopen, allemaal goed en wel, maar de service na-verkoop, dat zou toch beter kunnen! Want laten we wel wezen, zo een boekje waarin alle basisfunctionaliteiten uitgelegd worden. Dat zou toch iets praktisch zijn.”

Ruimte om te vaderen

Onze samenleving stimuleert het vaderen niet altijd. Informatie over opvoeding is

vooral naar moeders gericht. En beslist een mama om deeltijds te werken uit zorg voor de kinderen, dan wordt dit vaak anders bekeken dan als een papa dezelfde beslissing neemt. Een vader vertelt ons: “Ik durf nu geen ouderschapsverlof aanvragen uit schrik mijn werk te verliezen. Mijn werkgever vindt dat er te veel werk is.”

Gelukkig kan onze Wakkere Papa genieten wanneer hij zijn bonusdochter kan tonen hoe hij zelf vadert. “Als pluspapa”, zo schreef hij in een vorig nummer van ‘De Bond’, “vul je de gaten op en help je op kousenvoeten, om niets te verstoren.” Een daguitstap zorgt voor een andere sfeer: “We genieten allebei. Ik sta, na een poosje, helemaal in mijn vaderlijke kern.”

Conclusie? Vaderen is soms wat anders, maar grotendeels hetzelfde als moederen. Het is meer dan fun en spelen, het gaat tot in de kern.

👉 Lees verder op www.gezinsbond.be/vitamineGplus
👉 www.gezinsbond.be/werk-gezin